

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

**Аеродроми Републике Српске а.д.
Бања Лука**

за 2022. годину

Лакташи, мај 2023. године

САДРЖАЈ:

УВОД.....	3
I ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ.....	4
1. Власничка структура.....	5
2. Организациона и кадровска структура.....	6
II ФИЗИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА.....	8
1. Путнички саобраћај.....	8
2. Робни саобраћај.....	12
III ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА.....	13
1. Приходи.....	13
2. Расходи.....	14
IV ПОСЛОВНИ СЕГМЕНТИ ПРЕДУЗЕЋА.....	18
V КОРЕКЦИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА.....	18
VI ВРИЈЕДНОСТ ИМОВИНЕ ДРУШТВА.....	18
VII ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА.....	19
VIII ПОКАЗАТЕЉИ УСПЈЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА.....	19
IX УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА.....	21
X РАДНА СНАГА.....	23
XI ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОГРАМ.....	24
XII ПОВЕЗАНА ПРАВНА ЛИЦА.....	24
XIII ШКОЛСКИ ЦЕНТАР.....	25
XIV БЕЗБЈЕДНОСТ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ-SAFETY.....	29
XV СЛУЖБА БЕЗБЈЕДНОСТИ-SECURITY.....	30
XVI ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ У 2022. ГОД. ДО ДАТУМА ПИСАЊА	.....
ИЗВЈЕШТАЈА О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2021. ГОД.....	31
XVII ПРОЦЈЕНА ОЧЕКИВАНОГ БУДУЋЕГ РАЗВОЈА.....	32
XVIII ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ.....	31
XIX ПРАВИЛА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА.....	33
XX СУДСКИ СПОРОВИ.....	34
XXI РИЗИЦИ У ПОСЛОВАЊУ.....	35
ЗАКЉУЧАК.....	37

УВОД

У 2022. години на аеродрому Бања Лука обављене су укупно 3.992 авио-операције и превезено је укупно 343.009 путника, што је у односу на претходну 2021. годину 47,74% више летова и 145,21% више превезених путника. Овако значајно повећање броја превезених путника произашло је услед нормализације саобраћаја након пандемије и редовног саобраћаја компанија Ryanair и Wizz air, као и повећања броја ротација и путника на летовима компанија Too Montenegro (Тиват) и FREEBIRD (Анталија). У фебруару 2022. године потписан је уговор са новом компанијом Air Cairo Airlines са којом су од маја мјесеца успостављени чартер летови прама Египту (Хургада).

Предузеће је у 2022. години остварило укупне приходе у износу од 6.100.086,89 КМ. Приходи по свим основама од продаје роба и услуга су у значајном порасту.

Укупни расходи су износили 6.683.812,45 КМ, што значи да је Предузеће остварило губитак у износу од 583.725,56 КМ. Губитак текуће године последица је првенствено значајно већих расхода за бруто лична примања запослених који су у односу на претходну годину већи за 730.436,10 КМ, те повећани расходи по основу уговора о дјелу, које није пратило адекватно повећање прихода.

Приход у износу од 907.000,00 КМ, који се односио на капитални грант Владе Републике Српске за адаптацију писте, смањен је, а губитак претходног периода је повећан за исти износ од 907.000,00 КМ. У складу са МРС 8 извршена је корекција упоредних података у билансу успјеха у износу од 907.000,00 КМ на основу мишљења и Извјештаја независног ревизора за 2021. годину.

Некретнине, постројења и опрема на дан 31.12.2022. године износе укупно 25.538.127,00 КМ, и повећане су за промјене по основу набавке средстава у износу од 1.317.876,00 КМ, које се у највећем дијелу односе на набавку опреме у износу од 299.662,00 КМ и повећање грађевинских објеката у износу од 823.111,00 КМ који се односи на адаптацију писте.

Укупан капитал на дан 31.12.2022. године износи 16.089.541,00 КМ. Основни капитал Друштва исказан је у износу од 10.125.725,00 КМ и састоји се од 10.125.725 обичних (редовних) акција номиналне вриједности 1 КМ по акцији, умањен за износ 764.390 КМ за откупљене сопствене акције. Друштво је поступајући по правоснажним судским пресудама извршило откуп укупно 1.329.378 редовних акција класе А, чиме је стекло сопствене акције и учешће од 13,13% у укупним акцијама Друштва. У складу са чланом 219. Закона о привредним друштвима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, 127/2008, 58/2009, 100/2011, 67/2013, 100/2017, 82/2019 и 17/2023) је одређено да се сопствене акције морају отуђити у року од 3 године од дана стицања, у противном извршиће се смањење основног капитала Друштва.

Број запослених радника у току 2022. године се повећао за 32 радника, те се укупан број запослених од 74 радника колико је било запослено са 31.12.2021. године, повећао на укупно 106 са 31.12.2022. године. Највеће повећање било је у оквиру ССС због запошљавања ватрогасаца и електричара, те у оквиру ВСС (од којих су 3 приправници).

У току године није било већих безбједоносних инцидената нити догађаја угрожавања безбједности цивилног ваздухопловства у смислу кризних ситуација изазваних актом незаконитог ометања.

I ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Привредно друштво под називом „Аеродром Бања Лука“ основано је 1991. године, да би се Одлуком Владе Републике Српске 1996. године, трансформисало у Основно државно предузеће „Аеродроми Републике Српске“ које је обухватало Саобраћајни аеродром „Бања Лука“, Аеродром у изградњи Соколоц, спортске аеродроме у Приједору, Залужанима и Бијељини и летишта у Бијељини, Братунцу, Скеланима и Требињу. У складу са Законом о државним предузећима, средином 1995. године, уписује се у судски регистар код Основног суда у Бањој Луци као ОДП „Аеродроми Републике Српске“ Бања Лука.

Данас Предузеће за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука послује као отворено акционарско друштво. Предузеће је, у складу са законском регулативом, рјешењем број: У/І 3058/03 од 28.11.2003. године, у регистарском улошку 1-2513-00 извршило упис статусне промјене власничке трансформације продајом дијела државног капитала и од тада Предузеће послује под називом Предузеће за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука. Скраћени назив фирме је „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука. Сједиште предузећа је Маховљани бб, Лакташи. Рјешењем о регистрацији број 057-0-Рег.-16-000772 од 13.06.2016. године, извршено је брисање дијела друштва – Пословне јединице „ARS TOURS“ Бања Лука. У саставу предузећа послује пословна јединица под називом Предузеће за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука, Пословна јединица „Складиште млазног горива“ Лакташи, са пореским подбројем 4400912460056.

Матични број	01140167
ЛИБ	4400912460005
ИД код УИО	400912460005

Основна дјелатност Предузећа је 52.23 Услужне дјелатности у зракопловном саобраћају.

Основна дјелатност представља скуп свих активности које се односе на прихват и отпрему авиона, боравак авиона на аеродрому, прихват и отпрему путника и пртљага, роба, ствари и поште.

Споредне дјелатности укључују следеће пословне активности: угоститељске услуге, трговачке услуге, давање у закуп рекламних простора, паркирање друмских моторних возила, дјелатност путничких агенција и туроператера и остале услуге туристима.

Финансијско пословање Предузећа се у 2022. години обављало преко трансакцијских рачуна код следећих пословних банака:

Рачун број 555-100-00240689-66 Нова банка а.д. Бања Лука,
Рачун број 562-099-00011818-57 NLB Banka а.д. Бања Лука,

Рачун број 552-000-200019279-37 Addiko Bank а.д. Бања Лука

У складу са Законом о унутрашњем платном промету („Службени гласник Републике Српске“, број 52/12), трансакцијски рачун код Нове банке а.д. Бања Лука је одређен као Главни рачун. Девизни рачуни отворени су у Новој банци а.д Бања Лука, NLB Banci а.д. Бања Лука и Addiko Banci а.д. Бања Лука.

1. Власничка структура

На основу извршене приватизације Рјешењем Основног суда у Бањој Луци број У/І 3058/03 од 28.11.2003. године у регистрационом улошку број 1-2513-00 Предузеће је организовано као акционарско друштво. Према Извјештају Централног регистра хартија од вриједности а.д. Бања Лука од 15.11.2022. године у Књизи акционара регистрована су 663 акционара. Укупна вриједност основног капитала је 10.125.725 КМ, а структура власништва над акцијама је следећа:

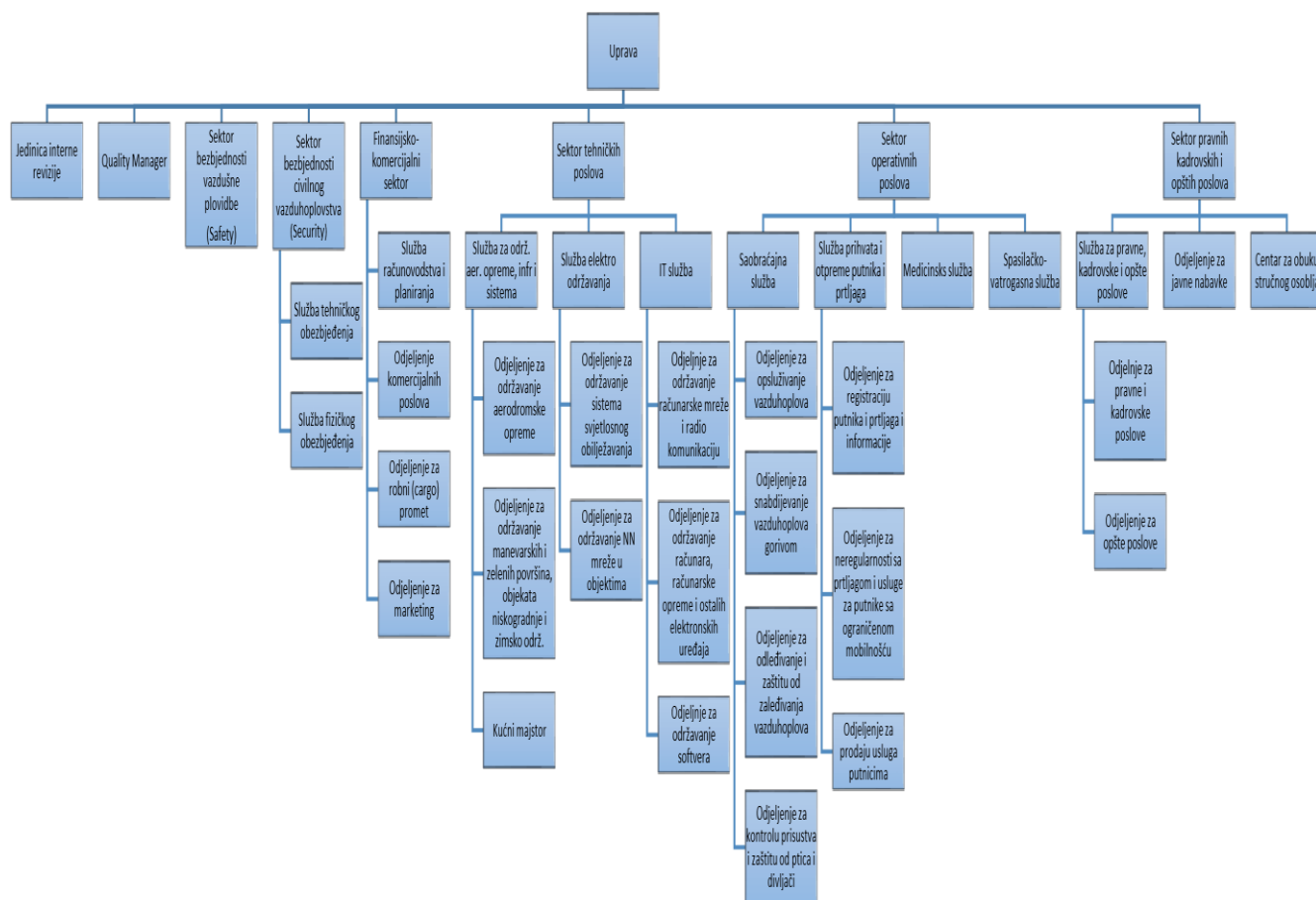
	<i>Подаци о власнику хартија од вриједности ознаке: AERD-R-A</i>	<i>Број акција</i>	<i>% учешћа у основном капиталу</i>
1.	Акцијски фонд РС, а.д. Бања Лука	6.550.417	64,69%
2.	"Аеродроми Републике Српске" а.д. Бања Лука	1.329.378	13,13%
3.	ПРЕФ а.д. Бања Лука	1.007.576	9,95%
4.	Фонд за реституцију РС, а.д. Бања Лука	503.784	4,98%
5.	ДУИФ Management Solutions, Бања Лука	134.568	1,33%
6.	Тодоровић Дејан	109.407	1,08%
7.	Жигон Изток	108.072	1,07%
8.	Осталих 654 акционара	382.523	3,77 %
	УКУПНО:	10.125.725	100,00%

2. Организациона и кадровска структура

Правилник о систематизацији радних мјеста донесен је у циљу испуњавања обавеза и усклађивања са низом закона као што је Закон о ваздухопловству БиХ, Стандардима ИКАО, те због кадровских капацитета и оперативних потреба аеродрома. Правилником о систематизацији радних мјеста из 2022. године, у Предузећу су дефинисани послови, радни задаци, услови за обављање задатака и број извршилаца. Наведеним Правилником, обављање послова и радних задатака организовано је кроз рад основних организационих јединица: сектора, служби, одјелјења, реферата и Пословна јединица „Складиште млазног горива“ Лакташи.

Пословна јединица „Складиште млазног горива“ Лакташи је регистрована искључиво због потребе добијања рјешења УИО за царинско складиште тип „Ц“, а због промета млазног горива и могућности ослобађања авио-компанија од увозних даџбина при куповини.

Организациона структура Предузећа је следећа:

Управу Друштва су у 2022. чинили:

- Милан Рачић, дипломирани инжењер саобраћаја - в.д. директора
- Драгиша Дакић, дипломирани инжењер машинства – в.д. извршног директора за техничке послове
- Огњен Вучен, дипломирани правник – в.д. извршног директора за правне послове до 26.07.2022. године
- Његош Ђукић, дипломирани правник – в.д. извршног директора за правне послове од 01.08.2022. године,
- Весна Мирјанић, дипломирани економиста – в.д. извршног директора за економске послове

Надзорни одбор у 2022. години чинили су:

- Славиша Матић, предсједник Надзорног одбора
- Зоран Ињац, члан до 30.11.2022. године,
- Божидар Ивановић, привремени члан од 01.12.2022. године
- Зорислав Ивановић, члан
- Раде Павловић, члан
- Александар Чолић, члан - испред мањинских акционара.

Одбор за ревизију су у 2022. години чинили су:

- Љиљана Барош – предсједник, до 19.04.2022. године,
- Мирјана Дејановић – члан до 19.04.2022. године и
- Весна Аћић – члан до 19.04.2022. године.
- Бајић Саша, предсједник од 19.04.2022. године,
- Љиљана Барош, члан од 19.04.2022. године и
- Биљана Крунић – члан од 19.04.2022. године.

Директор одјељења интерне ревизије:

- Данка Ратковић

II ФИЗИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

1. Путнички саобраћај

У 2022. години на аеродрому Бања Лука обављене су укупно 3.992 авио-операције (2.702 у 2021. години), при чему је превезено укупно 343.009 путника (139.882 у 2021. години). У односу на претходну 2021. годину обављено је 47,74% више летова и превезено 145,21% више путника. Овако значајно повећање броја превезених путника поизашло је услед нормализације саобраћаја након пандемије и редовног саобраћања компанија Ryanair и Wizz air, као и повећања броја ротација и путника на летовима компанија Too Montenegro и FREEBIRD. У фебруару 2022. године потписан је уговор са новом компанијом Air Cairo Airlines са којом су од маја мјесеца успостављени чартер летови прама Египта (Хургада).

У претходној 2021. години нормализација саобраћаја је успиједила тек од јуна мјесеца. У току 2022. године био је потпуно обустављен саобраћај у фебруару због адаптације писте.

Остварење авио-операција и броја превезених путника у 2022. години је изнад планираних, и то 17,34% више летова и 2,57% више превезених путника у односу на план.

1.1. Активности и резултати по компанијама

Air Serbia је у 2022. години обавила 178 авио-операција (166 у 2021.г.) и превезла 7.564 путника (6.272 путника у 2021.г.), што је још увијек значајно испод остварења у 2019. години прије смањења броја летова услед пандемије (416 летова и 18.351 превезених путника у 2019. години).

RYANAIR – Потписивање уговора са ирским нискобуџетним превозником RYANAIR-ом, дана 29. марта 2018. године, сматра се једним од најзначајнијих догађаја од отварања бањалучког аеродрома за међународни саобраћај. Компанија Ryanair је у току 2022. године, уз обуставу саобраћаја у фебруару, остварила 1.256 авио операције и превезла 178.369 путника, што је у односу на претходну годину више авио-операција за 160,58% (482 у 2021.г.) и 243,17% више превезених путника (51.977 у 2021.г.).

У току године ова компанија је саобраћала према следећим дестинацијама: Geteborg, Memingen, Brisel, Frankfurt (до марта), Stocholm, Веџ, Bergamo, Nurnberg и Berlin од октобра.

WIZZ AIR – Потписивањем уговора са још једном великом нискобуџетном авио-компанијом у јуну мјесецу 2021. године, значајно се повећао обим саобраћаја на Аеродрому Бања Лука. За само седам мјесеци 2021. године ова компанија је обавила 554 лета и превезла 69.754 путника. У току 2022. године обавила је укупно 866 авио-операције и превезла 131.687 путника. У односу на претходну годину ова компанија је остварила 56,32% више авио-операција и превезла 88,79% више путника.

У току године ова компанија је саобраћала према следећим дестинацијама: Dortmund, Basel, Malmö, Stokholm, Eindhoven (само јануар) и Hamburg.

TOO MONTENEGRO – Непосредно након успостављања саобраћаја са авио-компанијом WIZZ AIR, у 2021. години потписан је уговор са још једном значајном компанијом TOO MONTENEGRO. У току 2022. године ова компанија је у периоду од јуна до септембра на

релацији Тиват-Бања Лука-Тиват превезла 6.011 путника (3.645 у 2021.г.) и обавила 70 авио-операција (42 у 2021.г.).

Kontiki Travel, Београд је у сарадњи са превозником **FREEBIRD** у периоду јуни-септембар 2022. године организовао charter летове за Анталију. Реализовано је укупно 126 летова и превезено 16.876 путника, што је знатно више у односу на претходну годину када је остварено 38 летова и превезено 6.205 путника.

Када говоримо о **осталим** летовима, првенствено пословне и генералне авијације, коју чине углавном приватни пословни авиони ино-компанија, у 2022. години реализоване су 1.496 операције (1.424 у 2021. г.) и превезено укупно 2.502 путника (2.029 у 2021. г.).

Финансијски ефекат овог летења је за нас веома значајан, а опслуживање ових летова за аеродром није захтјевно.

Напомињемо да су сви показатељи у вези са бројем авио-операција искључиво зависни од планова авио-компанија, које уводе мањи или већи број летова у зависности од самосталне процјене да ли ће нека дестинација бити профитабилна, или не. Значи, аеродром не може самостално утицати на отварање било које линије, а од броја линија и у вези са истим од броја превезених путника од стране компанија директно му зависи приход.

Директни утицај аеродрома на компанију може бити кроз смањење цијене услуга и подизањем квалитета и обима својих услуга, или кроз субвенционисање линије.

Индиректни утицај је константно представљање авио превозницима потенцијала нашег тржишта, као и анимирање туристичких агенција за организацију аранжмана са укљученим авио-превозом.

Реализовани путнички саобраћај у 2022. години по компанијама и у поређењу са саобраћајем у 2021. години

	RYANAIR				AIR SERBIA				WIZZAIR				AIR MONTENEGRO				CHARTER LETOVI				OSTALI LETOVI				UKUPNO			
	2021		2022		2021		2022		2021		2022		2021		2022		2021		2022		2021		2022		2021	2021	2022	2022
	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put
JAN	6	631	36	3803	8	198	8	329	0	0	50	6665	0	0	0	0	0	0	0	0	203	54	58	58	217	883	152	10855
FEB	0	0	0	0	8	205	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	71	66	36	42	79	271	36	42
MAR	0	0	118	13124	10	209	16	471	0	0	26	3070	0	0	0	0	0	0	0	0	106	137	128	132	116	346	288	16797
APR	0	0	120	16940	10	286	18	734	0	0	94	13233	0	0	0	0	0	0	0	0	84	99	124	356	94	385	356	31263
MAJ	0	0	124	17392	16	537	18	688	0	0	98	13103	0	0	0	0	0	0	4	448	114	109	172	143	130	646	416	31774
JUN	22	2346	122	17410	8	350	16	715	66	6485	88	13197	2	96	10	609	6	929	28	3804	144	161	140	132	248	10367	404	35867
JUL	80	9544	134	20480	16	893	16	907	94	13319	86	15344	18	1558	28	2414	12	2004	36	5082	132	511	188	410	352	27829	488	44637
AVG	64	8197	88	14458	18	1058	18	1070	92	14679	132	20843	18	1793	22	2227	12	2190	36	4713	158	356	144	130	362	28273	440	43441
SEP	48	5556	130	19146	16	713	18	798	76	10071	80	12559	4	198	10	761	8	1082	22	2829	152	152	154	170	304	17772	414	36263
OKT	56	6679	130	20134	16	559	18	713	72	10626	74	11655	0	0	0	0	0	0	0	0	116	100	158	169	260	17964	380	32671
NOV	88	9369	126	17991	18	643	16	548	70	6628	68	10519	0	0	0	0	0	0	0	0	86	194	86	465	262	16834	296	29523
DEC	118	9655	128	17491	18	621	16	591	84	7946	70	11499	0	0	0	0	0	0	0	0	58	90	108	295	278	18312	322	29876
UKU	482	51977	1256	178369	162	6272	178	7564	554	69754	866	131687	42	3645	70	6011	38	6205	126	16876	1424	2029	1496	2502	2702	139882	3992	343009

*Остали: некомерцијални летови, школски летови, спортски летови, санитарни летови, војни летови, летови хеликоптера и Авио сервиса Републике Српске.

Реализовани путнички саобраћај у 2022. години по компанијама и у поређењу са планом за 2022. годину

RYANAIR				AIR SERBIA				WIZZAIR				CHARTER LETOVI				OSTALI LETOVI				UKUPNO			
PLAN		OSTVARENJE		PLAN		OSTVARENJE		PLAN		OSTVARENJE		PLAN		OSTVARENJE		PLAN		OSTVARENJE		PLAN		OSTVARENJE	
let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put	let	put
36	3803	36	3803	8	329	8	329	50	6665	50	6665	0	0	0	0	58	58	58	58	152	10855	152	10855
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	42	0	0	36	42
100	14500	118	13124	8	300	16	471	90	12000	26	3070	0	0	0	0	50	50	128	132	248	26850	288	16797
100	14500	120	16940	10	350	18	734	90	12000	94	13233	8	1400	0	0	90	90	124	356	298	28340	356	31263
100	14500	124	17392	16	600	18	688	90	12000	98	13103	16	3500	4	448	100	100	172	143	322	30700	416	31774
108	16000	122	17410	16	600	16	715	90	12000	88	13197	32	4900	38	4413	100	100	140	132	346	33600	404	35867
108	16000	134	20480	16	600	16	907	108	16000	86	15344	42	6000	64	7496	100	100	188	410	374	38700	488	44637
108	16000	88	14458	16	600	18	1070	108	16000	132	20843	42	6200	58	6940	100	100	144	130	374	38900	440	43441
104	15000	130	19146	16	600	18	798	104	15000	80	12559	20	3700	32	3590	100	100	154	170	344	34400	414	36263
100	14500	130	20134	16	600	18	713	100	14500	74	11655	0	0	0	0	100	100	158	169	316	29700	380	32671
100	14500	126	17991	16	600	16	548	100	14500	68	10519	0	0	0	0	90	90	86	465	306	29690	296	29523
108	16000	128	17491	16	600	16	591	108	16000	70	11499	0	0	0	0	90	90	108	295	322	32690	322	29876
1072	155303	1256	178369	154	5779	178	7564	1038	146665	866	131687	160	25700	196	22887	978	978	1496	2502	3402	334425	3992	343009

2. Робни саобраћај – карго

Уз путнички саобраћај, на авионима Air Serbia-е имамо и допрему карго пошиљки. Одлазни карго се не обавља. У долазним карго пошиљкама најзаступљенија је медицинска опрема, лијекови и електроника. У 2022. години превезене су укупно 104 карго пошиљке тежине 1.128 kg, што је мање у односу на 2021. годину када смо имали 194 карго пошиљке тежине 2.106 kg, а значајно мање у односу на 2020. годину када су допремане хуманитарне пошиљке условљене пандемијом КОВИД 19.

	2021. година		2022. година	
	Бр. пошиљки	kg	Бр. пошиљки	kg
ЈАН	16	195	1	7
ФЕБРУАР	13	135	0	0
МАРТ	13	150	3	33
АПРИЛ	4	25	12	129
МАЈ	42	388	9	72
ЈУН	7	71	26	165
ЈУЛ	26	306	8	78
АВГУСТ	3	26	8	120
СЕПТЕМБАР	19	261	16	194
ОКТОБАР	27	259	6	182
НОВЕМБАР	12	158	8	108
ДЕЦЕМБАР	12	132	7	40
Σ	194	2.106	104	1.128

У току 2021. године нови карго објекат је стављен у функцију заједно са припадајућом опремом. Складишни простор је укупне површине 577,37 m². Складиште је подјељено у два сегмента. Један сегмент чини Јавно царинско складиште површине 449,12 m² у оквиру којег се налази простор за смјештај робе површине 218,95 m², расхладна комора (+2 до +8 степени C) површине 199,84 m², комора за дубоко замрзавање површине 9,33 m² и просторија за специјалну робу површине 11,25 m², те помоћне просторије. Други сегмент чини Складиште за привремени смјештај робе укупне површине 128,25 m² које садржи простор за смјештај робе површине 109,27 m² и расхладну комору површине 15,11 m², те помоћне просторије. Развој карга је један од стратешких циљева аеродрома Бања Лука.

III ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Предузеће је у 2022. години остварило укупне приходе у износу од 6.100.086,89 КМ. Укупни расходи су износили 6.683.812,45 КМ, што значи да је Предузеће остварило губитак у износу од 583.725,56 КМ. Губитак текуће године посљедица је првенствено значајно већих расхода за бруто лична примања запослених који су у односу на претходну годину већи за 730.436,10 КМ, те повећани расходи по основу уговора о дјелу.

1. Приходи

Укупни приходи у 2022. години остварени у износу од 6.100.056,89 КМ већи су у односу на приходе остварене у 2021. години у износу од 5.979.372,19 КМ за 2,02%. При томе, треба имати у виду да је у 2021. години Предузећу дозначена помоћ из Компензационог фонда Републике Српске у износу од 500.000,00 КМ због посљедица обуставе саобраћаја услед пандемије, као и да је оприходован капитални грант за адаптацију писте у износу од 907.000 КМ. Ако изузмемо ванредно остварене приходе у 2021. години, можемо констатовати да су приходи у 2022. години повећани за 33,41%.

У односу на планиране приходе за 2022. годину остварени приходи су већи за 0,83%.

Приходи од продаје роба (трговина, бифе, млазно гориво и течност за одлеђивање) остварени у укупном износу од 2.252.728 КМ и већи су у односу на претходну годину за 30,45% (1.726.929,96 КМ у 2021.). Ови приходи су у константном порасту у задњих неколико година, У 2022. години, у односу на планиране, највеће повећање прихода остварено је у продавници (67,58% више остварено). У односу на претходну годину повећани су приходи у продавници за 166,71%. Бифе биљежи повећање прихода, с тим да је тек крајем године отворено друго продајно мјесто у одлазном гејту (189,29% више у односу на остварење у 2021. години). Продаја керозина остварена је испод плана за готово 500.000 КМ, јер није било могуће окончати поступак јавних набавки због сталних жалби.

Приходи од продаје учинака (аеродромска такса, услуге авио опслуживања, манипулативне услуге, паркинг, и услуге одлеђивања) остварени су у укупном износу од 1.357.352 КМ и већи су у односу на остварене у 2021. години за 99,31% (681.016,92 КМ у 2021.).

Највеће повећање у односу на планиране у овој групи прихода остварено је по основу авио опслуживања, и то 29,75% изнад планираних. У односу на претходну годину ови приходи су већи за 89,72%. Приходи од аеродромске таксе остварени су у износу од 556.963,90 КМ и већи су у односу на претходну годину за 121,08% (251.926,49 КМ у 2021 г.). Значајно је повећање и прихода по основу наплате паркинга и манипулативних услуга 82,45% више у односу на претходну годину.

Приходи по основу закупа пословних простора и реклама су и даље остварени испод планираних, што је посљедица обуставе саобраћаја након чега је потребно вратити повјерење привредним субјектима да се рекламирају у нашим просторијама.

На приходовном конту 652 књижен је приход од амортизације полетно слетне стазе (санација рађена по основу донације Владе Републике Српске) и приход од донација у укупном износу од 95.952,01 КМ.

Приход по основу субвенције Владе Републике Српске дозначен у износу од 2.200.000 КМ.

Крајем 2021. године на рачун Предузећа дозначен је и капитални грант из Програма јавних инвестиција у износу од 907.000,00 КМ намјењен за санацију аеродромских површина. Према мишљењу независног ревизора, поменути капитални грант је потребно прекњижити на одложене приходе, што ће умањити Остале пословне приходе и резултат текућег периода. Корекција је извршена приликом сачињавања финансијских извјештаја за 2022. годину.

2. Расходи

Расходи су у 2022. години остварени у износу од 6.683.812,45 КМ, што је у односу на планиране укупне расходе више за 10,75%.

Највеће учешће у укупним расходима имају расходи по основу бруто зарада и накнада запослених 37,03%, затим расходи по основу набавке млазног горива 20,30% и расходи по основу амортизације 14,81%.

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи запослених у укупном износу од 2.475.040,26 КМ већи су у односу на претходну годину за 33,79 %, односно за 730.436,10 КМ у апсолутном износу. Разлог оваквог повећања је првенствено повећање укупног броја радника који се у односу на почетни период године повећао за 32 радника, затим због прековременог ангажовања радника усљед повећаног обима саобраћаја и недовољног броја запослених за формирање адекватног смјенског рада. Такође, у току 2021. године, након преговора са Синдикалном организацијом, повећане су плате запосленима корекцијом основице са 135 КМ на 150 КМ, а у току 2022. године рађена је корекција коефицијената због повећања износа најниже плате.

Набавна вриједност продате робе у укупном износу од 1.735.113,00 КМ већа је у односу на претходну годину за 25,39% (1.383.812,00 КМ у 2021.г.) По основу продаје робе остварен је укупан приход у износу од 2.252.728,00 КМ.

Трошкови материјала који се односе на набавку радне одјеће, режијског и осталог материјала у односу на 2021. годину повећани су за 72,73%, док су трошкови набавке горива и лож уља, те утрошак електричне енергије повећани за 21,37%. Најзначајније је повећање на режијском материјалу, те на утрошку електричне енергије, нафте и нафтних деривата због повећања цијена након ескалације рата у Украјини.

Трошкови производних услуга у односу на претходну годину већи су за 25,41%. Највеће повећање је на трошковима уговора о дјелу због већег ангажовања лекара на свим летовима, као и ангажовања радника по уговору о дјелу. Значајније су повећани трошкови транспортних услуга.

Трошкови амортизације у износу од 989.684,43 КМ, већи су у односу на претходну годину за 42,86 % (692.764,59 КМ у 2021.г.), због повећане вриједности основних средстава након извршене процјене од стране овлашћених вјештака и активирања одређених основних средстава.

Извршено је резервисање по основу судских спорова из радног односа у укупном износу од 51.793,67 КМ са 31.12.2022. године. У 2021. години извршено је резервисање у износу од 133.486,00 КМ а односи се на резервацију судског спора са БХДЦА у висини 50% вриједности спора, а према одлуци Управе Предузећа и процјени адвоката.

Повећани су расходи по основу нематеријалних трошкова за 22,98% и то највећим дијелом због већих трошкова непроизводних услуга и трошкова образовања. Трошкови репрезентације су повећани због већих цијена у сопственом угоститељском објекту.

Финансијски расходи у износу од 42.211,00 КМ мањи су за 76,56% у односу на претходну годину када су износили укупно 180.094,62 КМ због затезне камате по основу судских пресуда у износу од 149.057,70 КМ. У 2022. години ови расходи обухватају расходе камате по зајму у износу од 31.682,52 КМ, затезне камате у износу од 2.526,16 КМ и негативне курсне разлике у износу од 7.200,65 КМ. У циљу елиминисања расхода негативних курсних разлика које се појављују при наплати аеродромских услуга Предузеће планира отварање властите мјењачнице.

Ванбилансна евиденција на дан 31.12.2022. године у износу од 6.576.742 КМ, односи се на примљене гаранције за изведене радове на карго објекту у износу од 133.416 КМ, за радове на проширењу одлазног гејта у износу од 85.129 КМ, на банкарску гаранцију у износу од 1.481.985,00 КМ и заложену покретну имовину укупне вриједности 4.850.000,00 КМ који служе као инструменти обезбјеђења по основу зајма Инвестиционо-развојне банке Републике Српске и остале гаранције у укупном износу од 26.211 КМ.

На покретној имовини Предузећа засновано је заложно право укупне вриједности 4.850.000,00 КМ, на име обезбјеђења наплате потраживања у корист Фонда за развој и запошљавање Републике Српске по Уговору о зајму број 001-01-15/3-00028-16 од 14.09.2016. године. Ради обезбјеђења зајма 27.09.2016. потписан је Уговор о уступању потраживања између Аеродрома РС, као уступаоца потраживања, Инвестиционо развојне банке РС, као примаоца потраживања и Министарства саобраћаја и веза Републике Српске. Инструменти обезбјеђења Уговора о зајму су, поред мјеница и Уговора о цесији, и упис заложног права на опрему која је предмет набавке из средстава зајма у минималном износу од 4.850.000,00 КМ, а у корист Фонда за развој и запошљавање Републике Српске.

ОСТВАРЕЊЕ ПРИХОДА НА ДАН 31.12.2022.						
Кonto	Опис	ОСТВАРЕЊЕ 2021	ПЛАН 2022	ОСТВАРЕЊЕ 2022	ОСТВАРЕЊЕ2022/ ПЛАН 2022 * 100	ОСТВАРЕЊЕ2022 /ОСТВАРЕЊЕ 2021*100
601	Трговина	113.096,74	180.000,00	301.639,80	167,58	266,71
	Продаја млазног горива	1.489.232,71	2.100.000,00	1.604.011,87	76,38	107,71
	Бифе	116.724,50	300.000,00	337.674,43	112,56	289,29
611	Паркинг, манипулативне услуге	182.036,87	280.000,00	332.124,38	118,62	182,45
	Услуге одлеђивања и продаја течности за одлеђивање	8.726,01	20.000,00	10.564,95	52,82	121,07
	Аеродромска такса	251.926,49	580.000,00	556.963,99	96,03	221,08
612	Услуге авио опслуживања (HANDLING, LANDING)	246.203,56	360.000,00	467.101,61	129,75	189,72
650	Субвенција из буџета Републике Српске	1.900.000,00	1.900.000,00	2.200.000,00	115,79	115,79
	Капитални грант	907.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Субвенција због пандемије	500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
651	Закуп пословног простора и рекламе	77.286,07	180.000,00	74.659,58	41,48	96,60
652	Приходи од амортизација и донација	89.169,31	80.000,00	95.952,01	119,94	107,61
655	Приходи од здравственог фонда-рефундација	43.549,88	40.000,00	15.890,95	39,73	36,49
661	Камата по виђењу	213,80	1.000,00	0,23	0,02	0,11
679	Остали непоменути приходи	54.206,25	29.000,00	18.320,09	63,17	33,80
687	Добици од умањења раније признатих кредитних губитака услед обезврјеђења потраживања од купаца	0,00	0,00	85.183,00	0,00	0,00
УКУПНО ПРИХОДИ		5.979.372,19	6.050.000,00	6.100.086,89	100,83	102,02

ОСТВАРЕЊЕ РАСХОДА НА ДАН 31.12.2022. ГОДИНЕ

Конт	Опис	ОСТВАРЕЊЕ 2021	ПЛАН 2022	ОСТВАРЕЊЕ 2022	ОСТВАРЕЊЕ2022/ ПЛАН 2022*100	ОСТВАРЕЊЕ2022/ ОСТВАРЕЊЕ 2021*100
501	Трговина	105.183,24	160.000,00	294.693,16	184,18	280,17
	Продаја млазног горива	1.246.562,16	1.750.000,00	1.357.072,42	77,55	108,87
	Течност за одлеђивање	16.101,80	8.000,00	319,38	3,99	1,98
	Ватрогасно пјенило	3.092,01	5.000,00	0,00	0,00	0,00
	Бифе	22.736,51	60.000,00	83.029,22	138,38	365,18
512	Остали режијски материјал	36.806,09	65.000,00	111.753,21	171,93	303,63
	Радна одијела	6.965,18	30.000,00	19.253,71	64,18	276,43
	Текуће одржавање	55.085,36	45.000,00	26.842,21	59,65	48,73
	Канцеларијски материјал	12.091,44	10.000,00	17.194,90	171,95	142,21
	Остало (уреа)	0,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00
513	Гориво и лож уље	53.699,53	60.000,00	73.457,00	122,43	136,79
	Електрична енергија	44.880,84	50.000,00	59.304,55	118,61	132,14
520	Трошкови бруто зарада и накнада	1.744.604,16	1.850.000,00	2.475.040,26	133,79	141,87
521	Путни трошак за службени пут	32.688,92	27.000,00	66.328,34	245,66	202,91
529	Накнаде за чланове надзорног одбора и одбора за ревизију (бруто)	53.968,92	54.000,00	54.372,86	100,69	100,75
531	Трошак превоза-Ryanaïr	4.768,36	20.000,00	817,20	4,09	17,14
	Телефон	30.584,05	30.000,00	29.859,69	99,53	97,63
	Сита-интернет	16.313,40	10.500,00	14.522,85	138,31	89,02
	Пошта	5.442,34	6.000,00	4.648,61	77,48	85,42
	DCS-елек. сис. конт. Одл. Пут.-МВ Aviation	78.532,57	120.000,00	141.480,66	117,90	180,16
532	Текуће и инв. одржавање осн. Ср.	122.363,91	125.000,00	141.640,99	113,31	115,75
533	Трошкови закупнина	25.948,41	26.000,00	25.933,32	99,74	99,94
535	Реклама, огласи	41.866,74	35.000,00	37.560,74	107,32	89,71
539	Комуналне услуге	8.522,40	10.000,00	14.310,21	143,10	167,91
	Трошкови смјештаја-Ryanaïr	3.896,07	15.000,00	0,00	0,00	0,00
	Произв. услуге по уг. о дјелу	77.427,21	60.000,00	161.141,83	268,57	208,12
	Остале услуге	88.384,87	67.000,00	57.501,82	85,82	65,06
540	Амортизација	692.764,59	1.090.000,00	989.684,43	90,80	142,86
541	Трошкови резервисања	133.486,00	0,00	51.793,67	0,00	38,80
550	Трошкови здравствених услуга	6.262,63	10.000,00	1.438,69	14,39	22,97
	Непроизводне услуге	34.514,97	30.000,00	52.588,75	175,30	152,37
	Стручно образовање и литература	32.372,32	30.000,00	48.233,78	160,78	149,00
	Трошкови ревизије и непроизводних услуга	12.650,00	7.150,00	6.200,00	86,71	49,01
551	Репрезентација(угоститељске усл. и поклони)	19.874,09	18.000,00	20.846,85	115,82	104,89
552	Осигурање	49.077,14	73.000,00	45.319,39	62,08	92,34
553	Трошак пл. промета у земљи и ино.	13.544,13	13.000,00	18.959,57	145,84	139,98
554	Чланарине	651,72	700,00	2.216,83	316,69	340,15
555	Накнаде, таксе и царина	11.326,89	12.000,00	7.428,02	61,90	65,58
559	Таксе и тр. Огл. рег. возила зимска	24.148,37	20.000,00	40.138,63	200,69	166,22
560	Финансијски расходи из односа са повезаним правним лицима	1.971,00	0,00	0,00	0,00	0,00
561	Расходи камата по кредитима	31.036,92	12.500,00	31.682,52	253,46	102,08
	Затезне камате	149.057,70	0,00	2.526,16	0,00	1,69
562	Негативне курсне разлике	0,00	0,00	7.200,65	0,00	0,00
579	Трошак судских спорова	19.414,11	10.000,00	15.460,82	154,61	79,64
	Отписи, несп. рас. из. за хум. здра.	25.125,99	5.150,00	21.001,77	407,80	83,59
581	Обезвјеђење објеката који се воде по ревалоризационој вриједности	56.414,23	0,00	0,00	0,00	0,00
581	Обезвјеђење постројења и опреме који се воде по ревалоризационој вриједности	846.132,97	0,00	0,00	0,00	0,00
587	Губици од усклађивања вриједности потраживања од купаца	0,00	0,00	3.315,00	0,00	0,00
590	Расходи по основу промјене рачуноводствених политика	0,00	0,00	49.697,78	0,00	0,00
УКУПНО РАСХОДИ:		6.098.342,26	6.035.000,00	6.683.812,45	110,75	109,60

IV ПОСЛОВНИ СЕГМЕНТИ ПРЕДУЗЕЋА

Пословни сегменти Предузећа по којима се могу пратити остварени приходи и расходи су организационе јединице:

- Бифе
- Киоск
- Пословна јединица „Складиште млазног горива“
- Одјелење за прихват и отпрему ваздухоплова, путника, пртљага и робе
- Одјелење за карго саобраћај

V КОРЕКЦИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Према препоруци независног ревизора Друштво је извршило корекцију финансијских извјештаја, односно биланса успјеха и биланса стања на дан 31.12.2021. године.

Приход у износу од 907.000,00 КМ, који се односио на капитални грант Владе Републике Српске за адаптацију писте, смањен је, а губитак претходног периода је повећан за исти износ од 907.000,00 КМ. У складу са МРС 8 извршена је корекција упоредних података у билансу успјеха у износу од 907.000,00 КМ на основу мишљења и Извјештаја независног ревизора за 2021. годину.

Друштво је у 2022. години ангажовало овлашћеног процјенитеља за примјену МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ и на основу обрачуна извршило књижење обезврјеђења дугорочних финансијских пласмана у износу од 12.500,00 КМ, обезврјеђења краткорочних потраживања у нето ефекту од 96.137,00 КМ и за укупан износ обезврјеђења од 108.637,00 КМ повећало губитак претходног периода.

Друштво је извршило корекцију износа од 764.390,00 КМ са краткорочних пласмана на позицију откупљених сопствених акција у капиталу Друштва, у складу са новим Правилником о контном оквиру који је у примјени од 01.01.2022. године.

VI ВРИЈЕДНОСТ ИМОВИНЕ ДРУШТВА

Евиденција имовине Друштва је у ранијем периоду била непотпуна. Након низа власничких трансформација које нису биле адекватно праћене преносом власништва над имовином, нити је вршена процјена имовине у претходном периоду, Друштво је одлучило да у 2021. години изврши процјену имовине за коју су ангажовани овлаштени процјенитељи грађевинске и машинске струке. Укњижавањем процјењене имовине дошло је до великих измјена у финансијским извјештајима за 2021. годину.

Некретнине, постројења и опрема на дан 31.12.2021. године износили су укупно 25.153.390 КМ, што је представљало повећање за 101,17 % у односу на вриједност исказану на дан 31.12.2020. године у износу од 12.503.710 КМ.

Некретнине, постројења и опрема на дан 31.12.2022. године износе укупно 25.538.127,00 КМ, и повећане су за промјене по основу набавке средстава у износу од 1.317.876,00 КМ, које се у највећем дијелу односе на набавку опреме у износу од 299.662,00 КМ и повећање грађевинских објеката у износу од 823.111,00 КМ који се односи на адаптацију писте.

На покретној имовини Друштва засновано је заложно право укупне вриједности 4.850.000,00 КМ, на име обезбјеђења наплате потраживања Фонда за развој и запошљавање по Уговору о зајму број 001-01-15/3-00028-16 од 14.09.2016. године.

VII ОТКУП СОПСТВЕНИХ АКЦИЈА

„Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука су поступајући по судској пресуди, дана 02.07.2020. године извршили плаћање главног дуга тужиоцу ОАИФ Opportunity Fund у износу од 549.002,67 КМ са припадајућим затезним каматама и трошковима поступка и жалбе. Наредни дан 03.07.2020. године, извршен је пренос акција у Централном регистру хартија од вриједности, чиме су „Аеродроми Републике Српске“ стекли 930.513 сопствених акција са процентуалним учешћем од 9,19% у укупним акцијама Друштва.

У 2021. години на основу процјене вриједности акцијског капитала Скупштина акционара је усвојила Одлуку о продаји (отуђењу) сопствених акција које су понуђене на продају на слободном тржишту Бањалучке берзе, али до реализације продаје није дошло.

Током 2021. године Друштво је поступајући по судској пресуди, дана 28.10.2021. године извршило плаћање главног дуга тужиоцу ОАИФ Adriatic Balanced у износу од 215.387 КМ са припадајућим каматама и трошковима поступка (укупан одлив новца у износу од 376.371 КМ). Дана 02.11.2021. године извршен је пренос акција у Централном регистру ХОВ, чиме је Друштво стекло још 398.865 редовних акција и тиме остварило процентуално учешће од 13,13% у укупним акцијама Друштва. Номинална вриједност акције износи 1 КМ. Друштво је у обавези да стечене акције прода у року од три године од дана уписа у Централни регистар, у противном извршиће се смањење основног капитала Друштва.

VIII ПОКАЗАТЕЉИ УСПЈЕШНОСТИ ПОСЛОВАЊА

Економичност:

		2022	2021	2020
Екон. укупног посл.	$= \frac{\text{Укупни приходи}}{\text{Укупни расходи}}$	0,91	0,98	0,94
Екон. посл. актив.	$= \frac{\text{Пословни приходи}}{\text{Пословни расходи}}$	0,92	1,16	1,05

Ликвидност:

- Коефицијент текуће ликвидности (КТЛ) је однос између текуће активе (обртних средстава) и текућих обавеза

		2022	2021	2020
КТЛ	$= \frac{\text{Краткор. имовина}}{\text{Краткор. обавезе}}$	0,29	1,10	0,51

- Коефицијент убрзане ликвидности (КУЛ) показује да ли су и колико текуће обавезе покривене брзо уновчивом активом

		2022	2021	2020
КУЛ	$= \frac{\text{Краткор. имовина - залихе}}{\text{Краткор. обавезе}}$	0,23	0,10	0,51

Низак коефицијент текуће и убрзане ликвидности указују на изражену неликвидност Предузећа у 2022. години.

Солвентност:

- Солвентност је способност предузећа да у року удовољи својим обавезама, односно да новчаним средствима подмири у року своје новчане обавезе. Солвентност - платежна способност се може изразити коефицијентом:

		2022	2021	2021
С	$= \frac{\text{Расположива новчана ср.}}{\text{Доспјеле новчане обавезе}}$	0,10	0,31	0,10

Ризик остварења резултата редовне активности и доња тачка рентабилности

Маржа покрића нам показује износ средстава који је произашао из пословних активности након покрића варијабилних расхода, и који даље служи за покриће фиксних и претежно фиксних расхода, као и нето расхода финансирања. Рацио марже у 2022. години износио је 0,40 (у 2021. години 0,55 а у 2020. години 0,49). Ово је показатељ искориштености марже покрића у пословним приходима и пожељнија је виша вриједност.

Рацио покривености трошкова камата у 2022. години је -16,26 и остварен је пословни губитак у износу од 556.344 КМ, док су трошкови камата износили 34.209 КМ.

Рацио пословног ризика ставља у однос остварену маржу покрића и остварени пословни добитак. Пожељна је што нижа вриједност овог индикатора, чиме је и нижи ризик остварења позитивног пословног резултата. У 2022. години рацио пословног ризика је негативан и износи -5,78 (у 2021. години износио је 3,38, а 2020. године 10,79).

Рацио финансијског ризика ставља у однос пословни добитак/губитак и добитак/губитак редовне активности. Рацио финансијског ризика у 2022. години износи 0,95. У 2021. години овај рацио је негативан 1,23, а у 2020. години овај рацио је негативан (-0,73) јер је остварен пословни губитак редовне активности.

Рацио укупног ризика представља ризик остварења позитивног укупног резултата и пожељно је да је овај рацио што нижи. У 2022. години рацио укупног ризика је 5,51.

Доња тачка рентабилности или праг рентабилности је она тачка у којој се приходи Предузећа изједначавају са његовим расходима, тако да је резултат пословања једнак нули (неутрални резултат пословања). Потребан пословни приход за остварење неутралног резултата редовне активности узима у обзир и расходе финансирања. Проценат искоришћења пословног прихода за остварење неутралног пословног резултата у 2021. години је 70,45 (у 2020. години је био доста висок 90,73%, у 2019. години 81,69%). Пожељно је да је овај ризик што нижи, јер би то значило да је већи остатак прихода којим се могу покрити трошкови финансирања и остали трошкови, те остварити већи ниво нето добитка.

Рентабилност

Стопа нето/брuto приноса на укупан капитал показује прилично високу нерентабилност, с обзиром да је остварени губитак увећан за расходе камата изразито низак у односу на вриједност имовине са којом Предузеће располаже и износи свега -1,99%.

Стопа нето приноса на инвестирани капитал је такође ниска -2,41% (0,37% у 2021. и 1,39% у 2020.) и показује рентабилност инвестираног капитала који је једнак укупном капиталу увећаном за дугорочне обавезе.

Рентабилност сопственог капитала у 2022. години износи -3,35% (0,58% у 2021. и 2,96% у 2020.), док је рентабилност основног капитала -5,43% (0,58% у 2021. и 2,96% у 2020.).

Стављањем у однос нето добитка/губитка са просјечним бројем акција изван Предузећа 10.125.725, добијамо зараду по једној акцији која је у 2022. години негативна и износи -0,0576 (у 2021. години -0,0111 КМ, у 2020. години је износила -0,025355 КМ).

Финансијска стабилност

Рацио финансијске стабилности у 2022. години је био изнад 1 (1,1599), што значи да се дио сталне имовине финансирао из краткорочних обавеза, што не даје финансијску стабилност Предузећу. Стална имовина би требала бити финансирана искључиво дугорочним изворима финансирања. У нашем случају дугорочно везана имовина је већа од трајног капитала и дугорочних обавеза, па с тога Предузеће има недостајући капитал у 2022. години.

Задуженост

Стопе задужености у 2022. години, као и у претходним годинама од момента подизања зајма у износу од 7.000.000,00 КМ увећаног за камату, су изразито високе. Стопа односа задужења и капитала износи 71,28% и приказује да су обавезе Предузећа много више од капитала којим Предузеће располаже, али је нижа у односу на претходни период.

Стопа задужености укупне пасиве показује колико је имовине Предузећа финансирано из позајмљених извора средстава и указује да се и даље Предузеће више ослања на позајмљене него на капиталне изворе средстава.

IX УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Циљеви управљања финансијским ризицима

Пословање Предузећа изложено је различитим финансијским ризицима, првенствено кредитном ризику и ризику ликвидности. Управљање финансијским ризицима усмјерено је на минимизирање потенцијалних негативних ефеката на финансијске перформансе Предузећа у условима непредвидивости кретања на финансијским тржиштима. Предузеће не користи финансијске инструменте заштите од ефеката финансијских ризика на пословање обзиром да такви инструменти нису у широј употреби и не постоји организовано тржиште ових инструмената.

Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на вријеме, што би могло довести до финансијског губитка Предузећа. Кредитни ризик обухвата дугорочне финансијске пласмане, краткорочне финансијске пласмане и потраживања. Предузеће нема значајну концентрацију кредитног ризика, с обзиром да се пласмани и његова потраживања односе на већи број купаца.

Ризик ликвидности

Руководство Предузећа управља ризиком ликвидности на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава своје обавезе. Ризиком ликвидности се управља одржавањем одговарајућих новчаних резерви, праћењем планираних и стварних новчаних токова и одржавањем адекватног односа доспјећа финансијских средстава и обавеза.

Валутни ризик

Валутни ризик је врста финансијског ризика који произилази из потенцијалне промјене девизног курса једне валуте у односу на другу. Предузеће у оствареним приходима има значајно учешће од продаје робе на страном тржишту, међутим сва потраживања су исказана у ЕУР који у Босни и Херцеговини има фиксан курс и на тај начин се елиминише валутни ризик у пословању.

Управљање ризиком капитала

Управљање ризиком капитала служи руководству да очува могућност пословања по принципу сталности пословања, истовремено максимизирајући приносе власницима и другим интересним странама путем оптимизације односа дуга и капитала.

Порески ризици

Република Српска и Босна и Херцеговина имају више закона који регулишу област пореза (порез на додату вриједност, порез на добит, порез на плате и други порези). Често постоје различита мишљења међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби, што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (царинске и девизне контроле) предмет су контроле од више овлаштених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и камата. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа може се разликовати од тумачења руководства, што може узроковати Предузећу додатни износ пореза, казни и камата.

Х РАДНА СНАГА

Број запослених радника у току 2022. године се повећао за 32 радника, те се укупан број запослених од 74 радника колико је било запослено са 31.12.2021. године, повећао на укупно 106 са 31.12.2022. године. Највеће повећање било је у оквиру ССС због запошљавања ватрогасаца и електричара, те у оквиру ВСС (од којих су 3 приправници).

У циљу рационалног коришћења људских ресурса одређени број радника у оквиру редовног радног времена распоређен је на више радних мјеста.

Запослени према степену стручног образовања			
Редни број	Стручна спрема	Укупно	Планирани број извршилаца
		2022	2022
1	Нижа стручна спрема	5	5
2	Средња стручна спрема	64	48
3	Висококвалификован	3	4
4	Виша стручна спрема	2	2
5	Висока стручна спрема 180 ЕЦТС	6	6
6	Висока стручна спрема 240 ЕЦТС	26	17
Укупно		106	82

Иако је анализа квалификационе структуре запослених у Предузећу са становишта ИСАО стандарда и закона који регулишу област цивилне ваздушне пловидбе већ указивала на потребу да се у Предузећу запосли одређени број нових радника, с обзиром да се у великом проценту финансирамо кроз субвенцију из буџета Републике Српске, настојали смо да не повећавамо број извршилаца.

Увођењем нових авио-линија од стране компанија Ryanair и Wizz air значајно је повећан обим саобраћаја и дошло је до повећане потребе за пријемом нових радника. Недостатак радне снаге је посебно изражен у служби саобраћаја и то у домену опслуге путника и ваздухоплова, те у служби физичког и техничког обезбјеђења.

У другој половини 2021. године и у току 2022. године, значајан пораст обима саобраћаја захтјевао је ангажовање свих запослених радника у прековременом раду, као и ангажовање административних радника на пословима саобраћаја. Такође, због проблема ангажовања ватрогасаца Спасилачко ватрогасне службе Бања Лука који више нису били у могућности обезбједити довољан број људи у складу са повећаном ватрогасном категоријом, било је неопходно извршити запошљавање додатног броја ватрогасаца. У току 2022. године примљено је 13 ватрогасаца који су у поступку стручног оспособљавања за звање професионалног ватрогасца за рад на аеродрому.

XI ИНВЕСТИЦИОНИ ПРОГРАМ

Редни број	ИНВЕСТИЦИЈЕ	ОСТВАРЕЊЕ У КМ
1.	Адаптација аеродромских површина	823.111,06
2.	Систем наплате паркирања и реконструкција приступне саобраћајнице	231.755,21
3.	Агрегат за снабдјевање ваздухоплова електричном енергијом	149.460
4.	Адаптација простора у гејту	48.970
5.	Уређаји и шанк за бифе у гејту	25.340
6.	Изградња вентилационог система у пристанишној згради	219.975
7.	Реконструкција техничког објекта	413.139,01
8.	Реновирање портирнице	19.754,50
9.	Набавка металних полица за карго	85.000
10.	Набавка рачунарске и видео опреме, намјештаја и друге опреме	10.220,60
УКУПНА ИНВЕСТИЦИОНА УЛАГАЊА		2.026.725,38

Током 2022. године реализовано је укупно 2.026.725,38 КМ капиталних инвестиција, што је 5,61% више од планираних средстава за ову намјену.

Некретнине, постројења и опрема на дан 31.12.2022. године у износу од 25.538.127,00 КМ (на дан 31.12.2021. године 25.153.390,00 КМ), су повећане за промјене по основу набавке средстава у износу од 1.317.876,00 КМ, а у највећем дијелу се односе на набавку опреме у износу од 299.662,00 КМ и повећање грађевинских објеката у износу од 823.111,00 КМ, који се односи на реконструкцију писте.

Друштво је извршило рекласификацију у износу од 360.000,00 КМ са позиције опрема на грађевинске објекте због исправке грешке у претходним књижењима (стари торањ књижен по извршеној процјени).

У току 2022. године извршено је повећање нематеријалних средстава у износу од 44.215,00 КМ, која се у највећем дијелу односе на апликације за online претраге и резервације летова у износу од 37.073,00 КМ,

XII ПОВЕЗАНА ПРАВНА ЛИЦА

Повезано правно лице је „ARS TOURS“ д.о.о. Бања Лука чији је оснивач предузеће „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука са учешћем у капиталу у износу од 25.000,00 КМ. У току 2022. године са повезаним правним лицем обављене су следеће трансакције:

- Потраживања од купаца у износу од 46.037,00 КМ
- Потраживања по основу позајмица у износу од 7.333,00 КМ
- Трошкови услуга у укупном износу од 3.390,00 КМ.

Укупно остварени приходи Предузећа су били 134.293,45, што је више за 52,08% у односу на остварење претходне године (88.306,00 КМ у 2021.г.). Укупни расходи су остварени у износу од 110.393,89 КМ (81.170 КМ у 2021.г.). Предузеће је пословало са добитком у износу од 23.900,00 КМ.

ХШ ШКОЛСКИ ЦЕНТАР

Центар за обуку стручног особља Аеродрома Бања Лука у току 2022. године провео је следеће активности које се односе на провођење основних обука, специјалистичких обука, стицање потврде о обучености и обнове знања за укупно 236 кандидата. Највећи дио обука у 2022. години обавили су запослени радници Друштва који су стекли звање инструктора, чиме су остварене значајне уштеде финансијских средстава која су издајана за ову намјену.

- У периоду од 28.01.-01.02.2022.godine provedena je obuka iz oblasti bezbjednosti vazdušne plovidbe - Airside Safety Driving (sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	28.01.-01.02.2022	Airside Safety Driving	26	26	0

- У периоду од 31.01.-01.02.2022.godine provedena je obuka iz oblasti opasnih materija (DGR) kategorija 12, 10, 9, 8 na Aerodromu Banja Luka (obnova i sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	31.01.-01.02.2022.	Kategorija 12	4	4	0
3.	31.01.-01.02.2022.	Kategorija 9	6	6	0
4.	31.01.-01.02.2022.	Kategorija 8	8	8	0
5.	31.01.-01.02.2022.	Kategorija 8	Sticanje 1	1	0

- У периоду од 23-24.03.2022.godine provedena je obuka iz oblasti bezbjednosti vazdušne plovidbe Airside Safety (prvi rok) na Aerodromu Banja Luka (obnova i sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	23-24.03.2022.	Airside Safety	60	58	2

- У дана 18.05.2022.godine provedena je obuka iz oblasti bezbjednosti vazdušne plovidbe Airside Safety (drugi rok) na Aerodromu Banja Luka (obnova i sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	18.05.2022.	Airside Safety	10	9	1

- U periodu od 25.-27.08.2022.godine i od 07.-08.09.2022.godine provedena je obuka iz oblasti bezbjednosti (Security) – KD pregled lica i stvari (MODUL 3) i KD pregled odvojenog prtljaga (MODUL 4) na Aerodromu Banja Luka (sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	25.-27.08.2022. 07.-08.09.2022.	Modul 3	2	2	0
2.	25.-27.08.2022. 07.-08.09.2022.	Modul 4	2	2	0

- U periodu od 25.-27.08.2022.godine i od 07.-08.09.2022.godine provedena je obuka iz oblasti bezbjednosti (Security) – Bezbjednost aerodroma (MODUL 2) na Aerodromu Banja Luka (sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	25.-27.08.2022. 07.-08.09.2022.	Modul 2	2	2	0
2.	25.-27.08.2022. 07.-08.09.2022.	Modul 2	2	2	0

- Dana 25.08.2022.godine i 07.09.2022.godine provedena je obuka iz oblasti bezbjednosti (Security) – KD pregled lica i stvari (MODUL 3) i KD pregled odvojenog prtljaga (MODUL 4) na Aerodromu Banja Luka (obnova znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	25.08.2022. 07.09.2022.	Modul 3	1	1	0
2.	25.08.2022. 07.09.2022.	Modul 4	1	1	0

- Dana 29.08.2022.godine provedena je obuka iz oblasti Prihvata i otpreme putnika – Domaćica vazduhoplovnog pristaništa (STW) na Aerodromu Banja Luka (obnova znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	29.08.2022.	Domaćica vazduhoplovnog pristaništa (STW)	3	1	2

- Dana 31.08.2022.godine provedena je obuka iz oblasti bezbjednosti vazdušne plovidbe Airside Safety (treći rok) na Aerodromu Banja Luka (obnova i sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	31.08.2022.	Airside Safety	26	24	2

- Dana 19-23.09.2022.godine provedena je obuka iz oblasti odleđivanje/zaštita od zaleđivanja vazduhoplova na MA Sarajevo za profil instruktor odleđivanja – DI-L 40 (sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	28.09.2022	DI-L 40	2	2	0

- Dana 28.09.2022.godine provedena je obuka iz predmeta metodika nastave i obuke na Aerodromu Banja Luka za instruktore/ predavače Centra za obuku (sticanje znanja), od strane prof.dr. Nebojša Macanović za fakulteta Političkih nauka Banja Luka.

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	28.09.2022	metodika nastave i obuke	6	6	0

- U periodu od 13-14.10.2022.godine provedena je obuka iz oblasti spasilačko vatrogasne službe (SVS), profil - profesionalni vatrogasac na Aerodromu Banja Luka - teorijski dio (sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	13-14.10.2022.	profesionalni vatrogasac	2	2	0

- Dana 12.10.2022.godine proveden je POPRAVNI ISPIT iz oblasti Prihvata i otpreme putnika, profil domaćica vazduhoplovnog pristaništa (STW) (obnova znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	12.10.2022	domaćica vazduhoplovnog pristaništa (STW)	2	2	0

- Dana 24.10.2022.godine proveden je POPRAVNI ISPIT iz oblasti bezbjednosti vazdušne plovidbe Airside Safety

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	24.10.2022	Airside Safety	2	2	0

- U periodu od 08-10.11.2022.godine provedena je obuka iz oblasti opasnih materija (DGR) kategorija 12, 10, 9, 8 na Aerodromu Banja Luka (sticanje znanja)

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	08-10.11.2022	Kategorija 12	3	3	0
2.	08-10.11.2022	Kategorija 10	2	2	0
3.	08-10.11.2022	Kategorija 9	7	7	0
4.	08-10.11.2022	Kategorija 8	15	15	0

- U periodu od 22.11.-28.12.2022.godine provedena je obuka iz oblasti Prihvata i otpreme vazduhoplova, putnika i stvari na Aerodromu Banja Luka – sticanje znanja, za sljedeće profile:

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	22.11.-28.12.2022	Zemaljska STW, domać.vazd.pristaništa	7	7	0
2.	22.11.-28.12.2022	Rukovaoc aerod.opremom	10	10	0
3.	22.11.-28.12.2022	Rukovaoc agregatima	4	4	0
4.	22.11.-28.12.2022	Parker signalista	1	1	0
5.	22.11.-28.12.2022	Kontrolor opsluž.vazduh.putnika i stvari	1	1	0
6.	22.11.-28.12.2022	Balanser vazduhoplova	3	3	0
7.	22.11.-28.12.2022	Dispečer platforme	2	2	0

- U periodu od 22.-27.12.2022.godine provedena je obuka iz oblasti odleđivanja/zaštita od zaleđivanja vazduhoplova – de/anti icing, (obnova znanja) za sljedeće profile:

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	22.-27.12.2022.	Vozač vozila za odleđ./zašt.od zaleđ. DI-I 10	3	3	0
		Operator			

2.	22.-27.12.2022.	odleđ./zašt.od zaleđ DI-L 20	3	3	0
3.	22.-27.12.2022.	Supervizor odleđ./zašt.od zaleđ (DI-L30)	2	2	0
4.	22.-27.12.2022.	Kontrolor za vršenje provjera prije/poslije odleđ.zašt. od zaleđ. DI-L 30b	3	3	0

- U periodu od 22.12.-23.12.2022.godine sprovedena je obuka iz oblasti spasilačko vatrogasne službe (SVS) – gašenje vatre pod pritiskom na MA Nikola Tesla, Beograd – sticanje znanja

br	Vrijeme izvođenja obuke	Naziv teme	Pristupilo kandidata	Zadovoljilo kandidata	Nije zadovoljilo
1.	22.12.- 23.12.2022.	Gašenje vatre pod pritiskom (SVS)	10	10	0

XIV Безбједност ваздушне пловидбе – Safety

У 2022. години није било већих безбједносних инцидената на Аеродрому Бања Лука, а обављене су следеће активности:

- Забиљежено је седам догађаја и осамнаест ризика без веће материјалне штете или других посљедица. Сви догађаји и ризици су третирану у складу са процедурама „SMS“ која се односи на извјештавање о догађају, анализу, процјену ризика и предузимање мјера ради ублажавања ризика односно свођења на прихватљиви ниво. Од укупно 7 догађаја, 6 се односило на удар птице у ваздухоплов и 1 на присуство животиња на ПСС.
- Забиљежени ризици који угрожавају безбједност ваздушне пловидбе односили су се на оштећења бетонских површина на писти које стварају комаде бетона и каменчиће (ФОД), па је извођач радова обавио потребне санације. Забиљежено је и присуство паса и срна на или у близини маневарских површина. Позивали смо хигијеничарску службу која је хватала псе и одвозила у азил, а срне, птице и мачке смо растјеривали расположивим средствима. Присутан је проблем испод наше ограде због недостатка бетонског темеља па животиње могу да прокопају пролазе кроз које се провлаче.
- Припремљен је План корективних активности за отклањање уочених неусаглашености утврђених у Извјештају о проведеном стручном надзору од стране БХДЦА (бр.3-3-29-1-Упео-37-3/22 од 04.11.2022. године које се односе на ажурурање приручника, трагове гума на писти, освјетљење знака платформе, недовољног броја ватрогасаца, обуке ватрогасаца за гашење горива под притиском, неисправности на ватрогасном возилу МАН, недостатак руда за

вучу ваздухоплова, ажурирање приручника система управљања безбједношћу, и обнову важности потврде о обучености за руководиоца безбједности ваздушне пловидбе.

- Током интерног безбједносног аудита утврђене су неусаглашености које су Управи предузећа достављене у Извјештају о резултатимаведеног интерног безбједносног аудита за 2022. годину на Аеродрому Бања Лука, а односиле су се на некомплетну заштитну опрему радника, индивидуалне грешке у практичним поступцима и вођењу евиденција, појаву ФОД на ПСС, дотрајалост ватрогасног возила МАН, дотрајалост ватрогасних одијела за улазак у ватру, недовољан број ватрогасаца, недостатак ажурног прегледа ПП апарата, недовољно санитарских возила и недостатак именованих руководиоца појединих организационих јединица.
- Припремљене су три безбједносне анализе са процјеном ризика везано за број припадника професионалних ватрогасаца у СВС, непоузданост ватрогасног камиона и недостатка руде за вучу ваздухоплова које је БХДЦА прихватила.
- Сједнице Комитета безбједности ваздушне пловидбе (Safety Committee) су одржаване истовремено када и сједнице Комитета безбједности цивилног ваздухопловства (Security) Аеродрома Бања Лука јер су радили у истом саставу.
- На војном дијелу аеродрома обављано је крчење растиња, а затворене су и рупе испод ограде гдје је постојао ризик од уласка паса и ситних животиња у аеродромски комплекс.
- Обављано је континуирано крпљење ограде периметра.
- Отклањање неусклађености утврђене током стручног надзора БХДЦА.
- Ажурирање Аеродромског приручника је обављано периодично.
- Одржана је парцијална вјежба хитне ситуације на Аеродрому Бања Лука.
- Обављен је интерни аудит у саобраћајној, техничкој, спасилачко-ватрогасној и медицинској служби.
- Сегмент безбједности ваздушне пловидбе на Аеродрому Бања Лука био је предмет стручног надзора од стране БХДЦА и од стране авиокомпанија које обављају операције на нашем аеродрому.

XV Служба безбједности - Security

Извјештај о раду Службе безбједности на Аеродрому Бања Лука за 2022. годину је настао на основу анализирања мјесечних извјештаја интерне контроле квалитета безбједности цивилног ваздухопловства, као и на основу информација и захтјева добијених од шефа одјелења и радника физичког и техничког обезбјеђења, као и на основу личног увида у рад на локацијама.

У 2022. години је био један догађај угрожавања безбједности цивилног ваздухопловства. У питању је била кризна ситуација Новембер (анонимна дојава о бомби) која је била лажна.

Сједнице Комитета безбједности Аеродрома Бања Лука у 2022. години одржаване су редовно.

У септембру је одржана вјежба кризне ситуације „Напуштени пртљаг 2022.“ у којој су учествовале локалне организације на Аеродрому Бања Лука.

Иако није било инцидената, анализирањем мјесечних извјештаја интерне контроле безбједности, издвајају се следећи недостаци:

1. Не располажемо довољним бројем радника у обезбјеђењу, јер је у 2022. години одјелене ФТО располагало са девет радника. Иако је потребно најмање 12 радника, од чега су 4 жене, тренутно располажемо са укупно 9 радника у ФТО, који морају да покрију најмање четири различите активности на различитим локацијама:
  - службени пролаз А,
  - КД преглед одвојеног пртљага рендгеном,
  - Ручни преглед одвојеног пртљага,
  - службени пролаз Б – капија,
  - провјера да ли су врата на гејтовима закључана када нису у употреби,
  - патролирање оградом периметра, око паркираних ваздухоплова, депоа горива, водне станице и прилазних свјетала и
  - надзор над приступном зоном путничком терминалу и паркингу аутомобила.
2. Ограда периметра на многим мјестима оштећена, па се провлаче животиње.
3. Недостају нам уређаји за детекцију експлозива у течности и уређаји за детекцију трагова експлозива.
4. Не постоји систем видео надзора у зони наше одговорности за ограду периметра.
5. Недостаје нам теренско возило за ефикаснији преглед ограде периметра.
6. Недостаје објект односно просторија за одлагање опасних предмета.

XVI ЗНАЧАЈНИ ДОГАЂАЈИ У 2023. ГОДИНИ ДО ДАТУМА ПИСАЊА ИЗВЈЕШТАЈА О ПОСЛОВАЊУ ЗА 2022. ГОДИНУ

Од краја пословне 2022. године до датума писања овог Извјештаја о пословању десили су се следећи значајни пословни догађаји:

- ❖ Проширење сарадње са авио-компанијама Aegean airlines која ће саобраћати за Атину и Nobel air која ће саобраћати за Тунис,
- ❖ Дана 25.01.2023. године запримљена је нова тужба БиХ, Министарство комуникација и транспорта, Дирекција за цивилно ваздухопловство на износ од 273.712,00 КМ, по којој је дана 04.04.2023. године одржано припремно рочиште, а исход спора је неизвјестан.
- ❖ У поступку по тужби БиХ, Министарство комуникација и транспорта, Дирекција за цивилно ваздухопловство из 2021. године смо дана 04.05.2023. године запримили Рјешење Вишег привредног суда којим је пресуда поништена и поступак враћен првостепеном суду на поновно поступање.

Није било материјално значајних догађаја у периоду након датума биланса који би захтјевали корекцију или додатна објелодањивања према одредбама IAS 10 „Догађаји након дана биланса“.

XVII ПРОЦЈЕНА ОЧЕКИВАНОГ БУДУЋЕГ РАЗВОЈА

У наредном периоду очекује се нормализација саобраћаја, закључивање уговора са новим авио-компанијама, увођење нових линија и значајно повећање обима превезених путника.

Паралелно са тим неопходно је обезбедити адекватну инфраструктуру у погледу простора за пријем путника и манипулацију робом, набавку неопходне опреме за пријем већег броја ваздухоплова, запослити већи број радника неопходних за опслуживање путника и ваздухоплова, безбједности и других активности а у складу са повећањем обима саобраћаја. Неопходно је ријешити проблем Спасилачко ватрогасне службе обезбјеђивањем довољног броја ватрогасаца у складу са потребном СВ категоријом. Потребно је извршити кадровску реорганизацију и сталну едукацију запослених. Са изградњом карго објекта створени су услови за развој робног авио-саобраћаја који ће се у наредном периоду интензивирати. Потребно је истражити тржиште и закључити уговоре за ову врсту посла. Неопходно је паралелно са развојем саобраћаја развијати нове комерцијалне садржаје који ће допринијети већем остварењу прихода.

Улагати у инфраструктурне пројекте у складу са планом инвестирања усвојеним годишњим и средњорочним планом пословања. Основни циљ пословања у наредном периоду је усмјеравање свих активности ка циљу пружања услуга са високом професионалношћу и пажљивим односом према корисницима услуга и свим заинтересованим странама на трошковно ефикасан начин уз постизање позитивног финансијског резултата. Развојем путничког и робног авио-саобраћаја подстиче се развој туризма и цјелокупан економски развој шире регије и Републике Српске.

XVIII ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Предузеће је у претходном периоду предузело низ активности на истраживању тржишта и презентовању услуга путем друштвених мрежа. Закључен је уговор са новом авио-компанијом и значајно проширен обим саобраћаја. Улажу се средства у маркетиншку презентацију услуга и побољшана је доступност информација корисницима услуга. Активно се тражи могућност сарадње са новим авио-компанијама као и укључивање у транспорт карго пошиљки и свјетски поштански „tracing sistem“.

XIX ПРАВИЛА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА

У Предузећу су имплементирани Стандарди корпоративног управљања Републике Српске кроз основни акт Предузећа – Статут. У Статуту су јасно дефинисана права акционара на начин да су наведене надлежности Скупштине акционара, поступак сазивања Скупштине, објављивање одржавање сједнице Скупштине акционара, начин достављања материјала и само одлучивање на Скупштини. Права акционара су заштићена Статутом Предузећа и Законом о привредним друштвима Републике Српске.

Акционари бирају чланове Надзорног одбора Предузећа на основу власничке структуре предузећа на начин да три члана Надзорног одбора предлажу Акцијски фонд и Фонд за реституцију Републике Српске, док преостала два члана Надзорног одбора предлажу акционари са најмање 5% учешћа у акцијама Предузећа. Предузеће врши

јавно објављивање Плана пословања и Извјештаја о пословању, као и извјештаја независних ревизора. Дужности, права и одговорности чланова Управе и Надзорног одбора Предузећа су јасно дефинисане Статутом, као и сукоб интереса. Предузеће има Одбор за ревизију и Статутом су дефинисане његове надлежности, као и надлежности директора одјела интерне ревизије.

XX СУДСКИ СПОРОВИ

Приказ судских спорова који су у току:

Тужилац (назив фирме / лица)	Предмет спора	Износ који је предмет спора	Очекивани исход (да се добије спор - да или да се изгуби - не)	Потенцијалне обавезе за случај да се изгуби спор
БиХ, Министарство комуникација и транспорта, Дирекција за цивилно ваздухопловство	Тужба за накнаду штете	273.712,00 КМ	У току другостепени поступак (првостепени поступак окончан у корист Тужиоца)	Главни дуг увећан за износ камате и трошкова (извршена резервација средстава 50% вриједности спора)
МАРИНКО БАШИЋ	Тужба за заштиту права из радног односа	25.000,00 КМ	У току другостепени поступак (првостепени поступак окончан у корист Тужиоца)	Главни дуг увећан за износ камате и трошкова
МИЛАН ДРАГИЋ	Тужба за заштиту права из радног односа	25.000,00 КМ	У току другостепени поступак (првостепени поступак окончан у корист Тужиоца)	Главни дуг увећан за износ камате и трошкова
МАРИНКО БАШИЋ и МИЛАН ДРАГИЋ	Тужба за заштиту права из радног односа	50.000,00 КМ	У току другостепени поступак (првостепени поступак окончан у корист Тужилаца)	Главни дуг увећан за износ камате и трошкова (извршена резервација средстава)

Поред наведених судских спорова, не постоје други активни или очекивани судски спорови у којима се Друштво јавља као тужена страна и због тога не постоје друге потенцијалне обавезе које би могле произаћи по том основу. Такође, не постоје судски спорови у којима се Друштво јавља као тужилац.

Друштво је за наплату потраживања од привредног друштва „ВН AIRLINES“ д.о.о. Сарајево у износу од 254.252,64 КМ увећаног за износ припадајућих камата и трошкова поступка по пресуди број: 57 0 Пс 115100 15 Пс, од 22.09.2015. године, поднијело пријаву потраживања дана 03.11.2016. године као повјерилац у стечајном поступку број: 65 0 Ст 559396 16 Ст, који се води код Општинског суда у Сарајеву. Према последњим информација, стечајни поступак је у току и још увијек није било намирења повјерилаца у овом поступку. Могућност наплате је неизвјесна до окончања поступка.

XXI РИЗИЦИ У ПОСЛОВАЊУ

- Ризик у функционисању саобраћаја могућ је због проблема са којима се сусрећу авио-компаније након пандемије услед недостатка радне снаге и поскупљења енергената након почетка рата у Украјини,
- Значајан ризик је захтјев за испуњавање услова за продужавање Потврде за аеродром за јавну употребу. Било каква ограничењима, или суспензија Потврде, би имала несагледиве посљедице по Предузеће. Аплицирани су пројекти Влади Републике Српске за откуп земљишта и одређене инфраструктурне пројекте које је неопходно реализовати у циљу стварања услова за задржавање Потврде.
- Предузеће је и даље зависно од Субвенције Владе Републике Српске у цјелокупном износу, јер из властитих прихода не може финансирати неопходне расходе.
- Због повећаног обима саобраћаја, Друштво ће имати потребу за већим бројем радника, што ће захтјевати већа средства за лична примања, као и за набавку неопходне опреме.
- Интензивирање је проблем ангажовања ватрогасаца Спасилачко ватрогасне службе Бања Лука који више нису у могућности обезбједити довољан број људи у складу са повећаном категоријом, те је неопходно изнаћи средства за запошљавање додатног броја ватрогасаца.
- Отплата зајма додатно оптерећује пословање. Предузеће је потписало Уговор о зајму са Фондом за развој и запошљавање Републике Српске а.д. Бања Лука дана 14.09.2016. године на износ од 7.000.000,00 КМ, са периодом отплате од 120 мјесеци у који је укључен грејс период од 24 мјесеца. Након мораторијума на кредит у 2020. години и два продужења грејс периода у 2020. и 2021. години, наставља се отплата главнице са каматом од 01.08.2022. године у износу од 35.000,00 КМ, а од 01.09.2023. године у износу од 125.675,59 КМ.

- Због обезбјеђења наплате потраживања по уговору о зајму Предузеће и Фонд за развој и запошљавање Републике Српске а.д. Бања Лука су закључили Уговор о уступању потраживања – цесији, а супотписник овог уговора као дужник – cesus је Министарство саобраћаја и веза Републике Српске. Осим тога, Друштво је као средства обезбјеђења уписало заложно право на имовину (опрему која је била предмет набавке из зајма) у укупној вриједности 4.850.000,00 КМ и издало 40 бјанко мјеница.
- Значајнији ризик у пословању у наредном периоду би могла да представља тужба БХДЦА у вриједности 266.972 КМ. Према одлуци Управе Предузећа и процјени адвоката, планирани су трошкови резервисања за овај судски спор у висини 50% вриједности спора, у износу од 133.486,00 КМ.
- Текуће обавезе Друштва, на дан 31.12.2022. године, превазилазе текућу имовину за износ од 3.561.906,00 КМ. Друштво уз помоћ Владе Републике Српске предузима неопходне мјере за континуирано пословање. Уколико се не обезбједи адекватна финансијска помоћ за функционисање Друштва, додатна обртна средства ће се обезбједити задуживањем код пословних банака под најповољнијим условима.
- Ризик да кумулирани губици из ранијих година чине готово половину капитала је смањен након смањења укупног губитка из претходног периода, као и повећања вриједности укупног капитала након извршене процјене имовине.

ЗАКЉУЧАК

Пословну 2022. годину обиљежиле су следеће активности:

- Потписан уговор са новом авио-компанијом Air Cairo Airlines,
- Реализован пројекат адаптације писте,
- Реализован дио започетих инвестиција по Инвестиционом програму (систем наплате паркирања, реконструкција техничког објекта, набавка агрегат за снабдјевање ваздухоплова електричном енергијом)
- Остварен је негативан финансијски резултат и поред максималних уштеда у пословању, али првенствено као резултат повећања броја радника,
- Повећан је квалитет аеродромских услуга и започете су одређене активности на реорганизацији и даљем унапређењу пословања,
- Није било безбједносних инцидената, нити аката незаконитог ометања цивилног ваздухопловства на аеродрому Бања Лука.

Путнички и cargo саобраћајни токови још увијек не дају финансијске резултате довољне за покриће основних трошкова аеродрома, па ће Предузећу и даље бити потребна субвенција и то у већем износу од досадашњег, јер ће у наредном периоду бити неопходан пријем већег броја радника и рјешавање питања запошљавања ватрогасаца и медицинског особља у складу са развојем обима саобраћаја. Тренутно су ангажовани сви радници из саобраћаја, обезбјеђења и администрације да би се организовало опслуживање тренутног обима саобраћаја. Неопходно је извршити одговарајућа капитална улагања у проширење аеродромске зграде и простора за паркирање, како би се створили адекватни услови за развој саобраћаја. У наредном периоду се очекује даља експанзија и повећање броја дестинација и путника.

„Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука